

R&D, FDI VÀ NĂNG SUẤT CỦA NGÀNH CÔNG NGHIỆP ĐIỆN TỬ TP.HCM

Ngày nhận: 29/9/2015
Ngày nhận lại: 11/11/2015
Ngày duyệt đăng: 10/4/2016
Mã số: 4-16-45

Huỳnh Thế Nguyễn ()*

Tóm tắt: Nghiên cứu này phân tích tác động của nghiên cứu – phát triển (R&D) và đầu tư trực tiếp nước ngoài (FDI) đến sự thay đổi năng suất của ngành công nghiệp điện tử (CNĐT) TP.HCM. Các phương pháp ước lượng sử dụng trong nghiên cứu gồm có bán tham số (Semiparametric) và Sys - GMM cho bộ dữ liệu bảng được truy xuất từ dữ liệu điều tra doanh nghiệp giai đoạn 2007-2013. Mặc dù kết quả nghiên cứu chưa tìm thấy ảnh hưởng của FDI đến năng suất nhưng R&D có tác động tích cực đến việc định hình năng suất tương lai của doanh nghiệp CNĐT TP.HCM. Vì vậy, trong thời gian tới ngành này cần thiết phải tiến hành các hoạt động R&D nhằm đổi mới, cải tiến sản phẩm, cải tiến quy trình sản xuất để phát triển ổn định, bền vững.

Từ khóa: R&D, FDI, Năng suất, Bán tham số, Sys-GMM.

Giới thiệu

CNĐT là ngành sản xuất vật chất có vị trí then chốt trong nền kinh tế TP.HCM và có tác động mạnh mẽ đến các ngành công nghiệp khác. Chính vì thế, ngay từ Đại hội Đảng bộ lần thứ VIII (2005-2010), thành phố đã chủ trương tập trung phát triển 9 nhóm ngành dịch vụ, 4 nhóm ngành công nghiệp trọng yếu (cơ khí chế tạo, điện tử tin học, hóa chất - dược phẩm và chế biến tinh lương thực - thực phẩm) để làm đòn bẩy đẩy nhanh quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa thành phố. Đồng thời, theo kế hoạch hành động nhằm thúc đẩy việc phát triển ngành CNĐT của Việt Nam nói chung và TP.HCM nói riêng thì đến năm 2030 TP.HCM trở thành một trung tâm lớn về sản xuất sản phẩm và thiết bị điện tử với công nghệ mới, thông minh và thân thiện với môi trường.

Tuy nhiên, đến nay ngành CNĐT TP.HCM vẫn đang dừng ở giai đoạn đầu trong chuỗi sản xuất sản phẩm điện tử. Giá trị sản xuất (GTSX) của ngành CNĐT tuy có tăng đều qua

từng năm và có đóng góp tích cực vào giá trị sản xuất của thành phố, nhưng trên thực tế giá trị này được nắm giữ chủ yếu bởi các doanh nghiệp FDI; các doanh nghiệp trong nước chỉ tập trung vào lắp ráp và thực hiện những dịch vụ thương mại. Hơn nữa, ngành CNĐT TP.HCM đến nay tăng trưởng chủ yếu vẫn dựa vào lao động rẻ, đồng thời vốn đầu tư, năng suất lao động và hiệu quả vốn còn thấp. Các hoạt động sản xuất sản phẩm điện tử còn giản đơn, chủ yếu dựa vào thương hiệu nước ngoài; chỉ một vài công ty trong nước đạt chất lượng tốt nên năng lực cạnh tranh nói chung còn yếu (Cao Minh Nghĩa, 2013).

Do đó, trong thời gian tới ngành CNĐT TP.HCM cần có những mũi đột phá chiến lược và tập trung tất cả nỗ lực về mũi đột phá đó để tạo ra các chuyển biến tích cực. Theo lý thuyết tăng trưởng nội sinh thì kiến thức, đổi mới và cải tiến là động lực chính của tăng trưởng kinh tế (Wei và Liu, 2006). Đổi mới, cải tiến có thể được tạo ra từ hoạt động nghiên cứu và phát triển (R&D) sau đó lan truyền qua nhiều kênh khác nhau đến năng suất. Vương